

Redovisning av uppdrag om en översyn av läroplan för förskolan

Härmed redovisar Skolverket uppdrag U2016/05591/S och U2017/01929/S om att göra en översyn av förordningen (SKOLFÖS 1998:16) om läroplan för förskolan.

Till redovisningen hör följande bilagor:

Bilaga 1. Förslag till reviderad läroplan för förskolan

Bilaga 2. Vägval och avgränsningar – motivetext

Bilaga 3. Sändlista remissinstanser

Innehåll

Redovisning av uppdrag om en översyn av läroplan för förskolan	0
1. Bakgrund	2
1.1 Uppdraget	2
2. Arbetsprocess	2
2.1 Referensgrupper.....	2
2.2 Skolinspektionen.....	3
2.3 Sameskolstyrelsen	3
2.4 Samverkan med forskare	3
2.5 Kunskapsöversikt	4
2.6 De yngsta barnen i förskolan	5
2.7 Referensförskolor	5
2.8 Samråd.....	6
2.9 Textutkast på Skolverkets webbplats samt enkät.....	6
2.10 Remissförfarande.....	6
3. Övergripande om förslagen	6
4. Vägval och avgränsningar	8
5. Remissynpunkter	8
Undervisning.....	8
Arbetslaget	8
Vårdnadshavare	9
Nationella minoritetsspråk.....	9
Jämställdhet.....	9
6. Informations- och implementeringsplanering	9
Målsättning med implementeringen.....	10
Känd, accepterad och tillämpad.....	10
Att göra läroplanen känd och accepterad – implementering på kortare sikt	10
Att göra läroplanen tillämpad – implementering på längre sikt	11

1. Bakgrund

1.1 Uppdraget

Skolverket har haft regeringens uppdrag (U2016/05591/S och U2017/01929/S) att göra en översyn av förordningen (SKOLFS 1998:16) om läroplan för förskolan för att förtydliga förskolans uppdrag. Syftet med översynen är att öka kvaliteten i undervisningen i förskolan och därmed förskolans måluppfyllelse.

Skolverkets förslag till läroplanstext återfinns i bilaga 1. Slutredovisningen innehåller även vägval och avgränsningar för de ändringar som föreslås. Dessa redovisas i bilaga 2. I bilaga 3 listas de remissinstanser som har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Skolverket har även i uppdrag att bedöma om det finns behov av genomförande- och fortbildningsinsatser riktade till huvudmän, förskolechefer och förskolepersonal samt att göra en uppskattning av kostnaderna för insatserna. Detta redovisas under avsnitt 6 Informations- och implementeringsplanering.

2. Arbetsprocess

Skolverket har eftersträvat en så bred och transparent process som möjligt. Hösten 2017 har huvudsakligen ägnats åt att samla in och analysera synpunkter från olika referens- och samrådsgrupper. Parallellt pågick arbetet med att skriva ett förslag till reviderad läroplan. Vintern 2017/2018 ägnades dels åt myndighetsintern kvalitets-säkring, dels åt extern kvalitets-säkring genom remittering. Skolverket har löpande hållit Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) informerat om arbetet.

Förskolan är oftast den första skolform inom skolväsendet som barnen möter. I arbetet med att revidera läroplanen har Skolverket eftersträvat att få så stor samstämmighet som möjlighet med övriga läroplaner. På så vis kan barnens övergångar mellan skolformer och samarbete mellan skolformer underlättas.

I syfte att få ett så tydligt och lättbegripligt språk som möjligt i de föreslagna texterna har Skolverket anlitat en språkkonsult med goda kunskaper i klarspråk. Språkkonsulten har vid två tillfällen under processens gång hållit seminarier med Skolverkets medarbetare samt fortlöpande läst texterna och gett respons på dem.

Nedan beskrivs arbetet med att ta fram förslaget till läroplan för förskolan mer i detalj.

2.1 Referensgrupper

I arbetet har Skolverket bjudit in ett stort antal myndigheter, organisationer och lärosäten att vara med i sex olika referensgrupper. I referensgrupperna har följande ingått.

Arbetsgivar-/branschorganisationer: Fria förskolors organisation (FSO), Kooperationens Förhandlingsorganisation (KFO), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) samt Sätter fristående förskolor i fokus (Sefif)

Fackförbund: Kommunal, Lärarförbundet och Sveriges skolledarförbund

Föräldraorganisationer: Barnverket och Föräldraalliansen

Lärosäten/forskning: Göteborgs universitet, Ifous, Jönköping university, Karlstads universitet, Linköpings universitet, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Skolforskningsinstitutet och Stockholms universitet

Myndigheter: Barnombudsmannen (BO), Diskrimineringsombudsmannen (DO), Skolinspektionen, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

Nationella minoriteter: Sameskolstyrelsen, Svenska Tornedalingars riksförbund, Sverigefinländarnas delegation och Sverigefinska Riksförbundet

Pedagogiska organisationer: Reggio Emilia-institutet, Riksföreningen Waldorffförskolornas Samråd och Svenska Montessoriförbundet.

Referensgrupperna har träffats vid sammanlagt fyra tillfällen. Under det första mötet i juni 2017 diskuterades utgångspunkter för det kommande arbetet. Vid de övriga mötena skickades utkast för synpunkter till referensgrupperna. Synpunkterna har beaktats av Skolverket i det fortsatta arbetet med förslaget till reviderad läroplan för förskolan.

Skolverket har också vid två tillfällen träffat funktionshindersorganisationerna i särskild ordning för att diskutera revideringen av förskolans läroplan ur ett funktionshinderperspektiv.¹

2.2 Skolinspektionen

För att Skolverket ska vara väl informerad om Skolinspektionens kvalitetsgranskning av förskolan (Förskolans kvalitet och måluppfyllelse, 2018) har en kontinuerlig kontakt mellan Skolverket och Skolinspektionen hållits under hösten 2017.

2.3 Sameskolstyrelsen

Den 24–25 augusti 2017 besökte Skolverket Kiruna för ett möte med två representanter för Sameskolstyrelsen och två förskollärare vid förskolor på samiska. Dessutom besöktes en förskola vid en sameskola. Syftet med besöket var att diskutera på vilket sätt det samiska folkets språk kan tydliggöras i läroplanen.

2.4 Samverkan med forskare

Skolverket har samverkat med ett stort antal forskare för att få så brett vetenskapligt underlag som möjligt för de texter som arbetats fram. Samverkan har skett dels i form av referensgruppsarbete, dels genom att en kunskapsöversikt har tagits fram (se avsnitt 2.5). Utöver detta har en text om undervisning av de yngsta barnen i förskolan utarbetats (se avsnitt 2.6).

¹ Afasiförbundet/Talknuten, Astma- och allergiförbundet, Autism- och aspergerförbundet, DHB, Funktionsrätt Sverige, FUB, Hjärtebarnsfonden, HRF.

2.5 Kunskapsöversikt

Skolverket har genom avtal med Göteborgs universitet anlitat professorerna Sonja Sheridan och Pia Williams för att leda och samordna arbetet med kunskapsöversikten med totalt sju kapitel och en sammanfattning. Sonja Sheridan och Pia Williams har skrivit inledning, tre kapitel och en avslutande sammanfattning. För de övriga fyra kapitlen ansvarar forskare vid Malmö högskola, Stockholms universitet, Mälardalens högskola respektive Göteborgs universitet: professorerna Ann-Christine Vallberg Roth och Ingegerd Tallberg Broman, universitetslektor och docent Christian Eidevald, universitetslektor och docent Ingrid Engdahl, universitetslektor Sofia Frankenberg, professor Hillevi Lenz Taguchi samt universitetslektor och docent Anna Palmer, professor Anette Sandberg, filosofie doktor Anne Lillvist och universitetslektor Eva Ärlemalm-Hagsér samt professorerna Camilla Björklund och Ingrid Pramling Samuelsson.

Kunskapsöversikten behandlar följande områden:

- Hur begreppet undervisning, utifrån skollagens definition, kan förstås i förskolan i Sverige idag.
- Hur begreppet undervisning, utifrån skollagens definition, förhåller sig till barns utveckling, lek och lärande i förskolan.
- Hur begreppet undervisning, utifrån skollagens definition, förhåller sig till begreppet utbildning i förskolan, samt vilken distinktion som kan göras mellan dessa begrepp i förskolan.
- Hur begreppet undervisning, utifrån skollagens definition, förhåller sig till begreppet omsorg i förskolan.

Kunskapsöversikten har delvis utgjort underlag i Skolverkets översyn av förskolans läroplan. Den kan också komma att utgöra ett underlag för de implementeringsinsatser som Skolverket planerar.

Kunskapsöversikten uttrycker inte nödvändigtvis Skolverkets ställningstagande. Författarna svarar självständigt för innehållet och anges vid referens till publikationen. Texterna har tagits fram parallellt med att Skolverket har gjort en översyn av läroplanen för förskolan under 2017/2018. Kunskapsöversikten refererar därför till förskolans läroplan i sin lydelse 2016.

För att säkerställa att kunskapsöversikten blir av så god kvalitet som möjligt har den granskats av forskare från lärosäten där förskolläraryrket och forskning kopplat till detta bedrivs: universitetslektor Katarina Ribaeus Karlstads universitet, docent Monica Nilsson Jönköping universitet och biträdande professor Maria Simonsson Linköpings universitet. Utöver detta har fem förskollärare läst texterna i syfte att bedöma om de är tydliga och användbara för deras yrkesutövning.

Kunskapsöversikten kommer att publiceras på Skolverkets webbplats i samband med att Skolverket redovisar uppdraget till regeringen.

2.6 De yngsta barnen i förskolan

Fil. lic. Ebba Hildén vid Karlstads universitet har på uppdrag av Skolverket utarbetat en text om undervisning och de yngsta barnen i förskolan, det vill säga barn i åldrarna 0–3 år. Texten behandlar hur undervisning i förskolan kan förstås i förhållande till de yngsta barnens utveckling, lek och lärande. I texten förs även resonemang kring hur undervisning för de yngsta barnen i förskolan förhåller sig till begreppet omsorg. Texten kan utgöra underlag till de stödjande texter om förskolans reviderade läroplan som Skolverket avser att utarbeta i syfte att ge professionen vägledning om hur förskolans läroplan ska förstås, och vad förskolans undervisning kan innebära i praktiken, i relation till de yngsta barnen i förskolan.

Skolverket avser att komplettera texten med reflektionsfrågor för att användas vid implementeringen av den reviderade läroplanen för förskolan.

2.7 Referensförskolor

Under våren 2017 besökte Skolverket sex olika förskolor runt om i landet i syfte att diskutera hur den nuvarande läroplanen för förskolan (Lpfö 98) fungerar i det dagliga arbetet på förskolorna samt vilka eventuella förändringar som var önskvärda.

Förslaget till reviderad läroplan tar sin utgångspunkt i bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen, *I all utbildning ska barnets bästa vara utgångspunkt*. Som ett led i arbetet med att inhämta nödvändig kunskap och information har barnintervjuer genomförts med totalt 26 barn i åldrarna 3–5 år, ungefär hälften flickor och hälften pojkar, på förskoleenheterna Kometgatan 2 i Göteborg, Barncompaniet i Boden, Simförskolan Sally i Kristianstad och Uarda i Lund. Barnintervjuerna har gjort det möjligt att ta del av barnens egna åsikter. De frågor barnen fick var relaterade till förskolans läroplan. Barnen framförde sammanfattningsvis att det är roligt att vara i förskolan och gav exempel på vad som är roligt. De beskrev också vad de tycker är tråkigt. De var överens om att det är de vuxna som bestämmer och vet att förskolechefen är den som ”bestämmer mest”. De berättade att det barnen får bestämma om handlar om vilken mat de ska äta, att de får välja aktivitet men att de valen ofta inte går att ändra, vilket de tycker är tråkigt. Barnen tycker att det är bra att de vuxna bestämmer. De är medvetna om att de lär sig många olika saker i förskolan: hur man ska bete sig mot andra och faktakunskaper. Vid flera förskolor erbjöd sig de intervjuade barnen att visa sin förskola, vilket tyder på att de är stolta över den.

Skolverket gjorde återbesök på förskolorna under januari 2018. Vid det tillfället diskuterades de föreslagna förändringarna i remissversionen av förslaget till reviderad läroplan med förskolechefer och förskolans personal. Syftet med diskussionerna var att få information om de föreslagna förändringarna upplevs som relevanta för professionen.

2.8 Samråd

Skolverket har hållit samråd där huvudmän, förskolechefer, förskollärare och annan pedagogisk personal i förskolan bjudits in till dialog. Mötena har ägt rum i Hallsberg och Sundsvall i september och november 2017. På varje ort hölls fyra samråd vid två tillfällen. Vid vart och ett av dessa 16 samråd deltog 20 – 25 personer. Inför samråden skickades utkast på texter till deltagarna för synpunkter. Diskussioner fördes utifrån varje yrkesgrupps specifika kunskap och erfarenhet.

2.9 Textutkast på Skolverkets webbplats samt enkät

För att få en så bred förankring som möjligt offentliggjorde Skolverket även utkast till läroplan på myndighetens webbplats under två veckor i september och två veckor i november 2017. Under dessa perioder var det möjligt att lämna synpunkter i en webbenkät. Syftet med en sådan transparent arbetsprocess var att en större grupp förskolechefer, förskollärare och annan pedagogisk personal än vad som annars skulle vara möjligt fick lämna synpunkter på om förslaget var tydligt, begripligt och relevant. På så vis ökade möjligheten för verksamheten att förbereda sig för en kommande implementering. De synpunkter som inkommit har haft betydelse för Skolverkets arbete med förslaget. Vid det första tillfället, då läroplanens del 1 *Förskolans värdegrund och uppdrag* låg ute på webben öppnades pdf:en med utkastet till läroplan 18 000 gånger och Skolverket tog emot strax över 3 500 enkätsvar. Vid det andra tillfället, då läroplanens del 2 *Mål och riktlinjer* låg ute på webben tog Skolverket emot cirka 3 500 enkätsvar.

2.10 Remissförfarande

Under perioden den 20 december 2017 till den 2 februari 2018 var förslaget till reviderad läroplan ute på remiss. Remissen skickades ut till ett stort antal remissinstanser (se bilaga 3). Remissen har även legat ute publikt på Skolverkets webbplats. Det har inkommit 42 yttranden från officiella remissinstanser och 65 spontana remissyttranden.

3. Övergripande om förslagen

Förslaget redovisas i sin helhet i bilaga 1. De ändringar som Skolverket föreslår i läroplanen innebär sammanfattningsvis:

- Språket har bearbetats utifrån reglerna för klarspråk, strukturen har gjorts om och begreppsanvändningen har setts över för att mer likna övriga skolformers läroplaner. Texten har bland annat fått fler underrubriker för att öka läsbarheten.
- Texten har uppdaterats mot gällande lagstiftning. Det innebär bland annat att begreppen utbildning och undervisning har förts in, i enlighet med 2010 års skollag (2010:800). Genom att införa dessa begrepp även i läroplanen betonas att förskolan är en del av skolväsendet.

- Förskollärarens ansvar i undervisningen har förtydligats och riktlinjerna i del 2 för förskolläraren har formulerats som *Förskolläraren ska i undervisningen ansvara för att*.
- Uppdraget för var och en i arbetslaget har förtydligats i riktlinjerna i del 2 genom att adressaten ändrats från *Arbetslaget* till *Alla som ingår i arbetslaget*.
- Skrivningar om digital kompetens har uppdaterats i enlighet med den nationella it-strategin för skolväsendet och den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet.
- Målformuleringen i läroplanens del 2 har ändrats från *Förskolan ska sträva efter att varje barn till Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla*. Syftet med ändringen är att förtydliga förskolans ansvar och underlätta uppföljning och utvärdering av förskolans måluppfyllelse.
- Uppföljning, utvärdering och utveckling har förtydligats genom en översyn av skrivningar om dokumentation och måluppfyllelse i avsnitten 2.6 *Uppföljning, utvärdering och utveckling* samt 2.8 *Förskolechefens ansvar*.
- Skrivningarna om jämställdhet har harmoniserats med övriga skolformers läroplaner.
- Begreppet hållbar utveckling och skrivningar om barns integritet samt hälsosam livsstil har införts.
- Användningen av begreppen hem, familj, föräldrar och vårdnadshavare har setts över.
- Skrivningarna om vårdnadshavares inflytande i läroplanens avsnitt 2.4 *Förskola och hem* har setts över.
- Formuleringar om att "hjälpa de barn" och formuleringar om att ge särskilt stöd till barn som "befinner sig i svårigheter" har ändrats för att bättre harmonisera med skollagens skrivningar.
- Begreppet "omsorg" har införts på flera olika ställen i läroplanstexten för att tydliggöra att omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet.
- De nationella minoriteternas rätt till sina nationella minoritetsspråk har tydliggjorts i läroplanens del 1 samt införts som mål i avsnitt 2.2.
- Rätt till svenskt teckenspråk för döva, barn med hörselnedsättning och barn som av andra skäl har behov av teckenspråk har tydliggjorts i läroplanens del 1 samt införts som mål i avsnitt 2.2.

De ändringar som Skolverket föreslår är så pass omfattande att Skolverket bedömer att regeringen bör publicera den reviderade läroplanen i en ny förordning. Ett alternativ kan dock vara att istället göra en ändringsförordning.

4. Vägval och avgränsningar

Skolverket redogör i bilaga 2 för vägval och avgränsningar som uppkommit under arbetet med översynen. Bilagan innehåller den motivtext som regeringen har efterfrågat i uppdraget.

5. Remissynpunkter

Det har inkommit 42 yttranden från officiella remissinstanser och 65 spontana remissyttranden. Av de officiella remissinstanserna ställer sig hälften uttryckligen bakom förslaget och ett fåtal uttrycker att de inte ställer sig bakom förslaget. Nedan sammanfattas synpunkter på det förslag som remitterades.

Ett stort antal remissinstanser uttrycker att den föreslagna läroplanstexten är tydligare och mer lättförståelig än den nu gällande läroplanen för förskolan. Vidare uttrycker flera remissinstanser att det är positivt att målformuleringen i läroplanens del 2 ändrats från *Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar till Förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla*. Remissinstanserna uttrycker att den nya formuleringen tydligare lägger fokus på vad förskolan förväntas åstadkomma och att det kan göra det lättare att följa upp och utvärdera måluppfyllelsen i utbildningen.

Undervisning

Flera remissinstanser gav uttryck för olika synpunkter på hur undervisningen beskrevs i det förslag som remitterades. Lärarförbundet motsätter sig helt hur Skolverket ändrat skrivning kring undervisningsbegreppet sedan det utkast som lades ut på Skolverkets webbplats i november 2017. Såväl utkastet, skollag som allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan utgår från att förskolläraren bedriver undervisning och att förskolläraren ansvarar för den undervisning den bedriver. De menar att detta måste utgöra grunden för läroplanens skrivningar kring undervisning.

Synpunkterna har utöver detta handlat om att avsnittet om undervisning kom sent i del 1, att meningen om att undervisning ska vara saklig, allsidig och icke-konfessionell saknades, att distinktionen mellan utbildning och undervisning inte hade tydliggjorts och att undervisningen ska utvärderas. Den sistnämnda synpunkten har Skolverket inte beaktat eftersom det inte finns lagstöd för det. Vidare har det inkommit synpunkter på det nya avsnittet 2.7 *Undervisning*, synpunkterna handlar om både formuleringar och innehållet i avsnittet. Skolverket har efter remissomgången ändrat rubriken i avsnitt 2.7 *Undervisning till Förskollärares ansvar i undervisningen* för att tydliggöra att avsnittet riktar sig till förskolläraren och inte till undervisningen. Dessa synpunkter har beaktats i det förslag som Skolverket nu överlämnar, i den omfattning det varit möjligt.

Arbetslaget

Några synpunkter har inkommit om vikten av att definiera arbetslaget och dess ansvar. Arbetslaget finns inte som begrepp i skollagen. Däremot anges begreppet i

förarbeten till skollagen. Arbetslaget är ett etablerat begrepp i verksamheten och omfattar förutom förskollärare även barnskötare. Kommunal anser att barnskötarens del i arbetslaget ska nämnas. Barnskötare nämns dock som idag under rubriken *Förskolechefens ansvar*. Skolverket har bedömt att utifrån gällande lagstiftning kan en definition av arbetslaget och dess ansvar inte förtydligas ytterligare.

Vårdnadshavare

Det har inkommit synpunkter på hur Skolverket använder begreppen vårdnadshavare, förälder och hem. I remissförslaget till reviderad läroplan använde Skolverket begreppet *vårdnadshavare* i syfte att tydliggöra att rättigheter och skyldigheter gällande barnet tillkommer vårdnadshavare. Skolverket har funnit att det kan vara lämpligt att i vissa sammanhang använda andra begrepp än vårdnadshavare i läroplanen. Begreppet *hemmen* finns därför fortsatt kvar i läroplanen.

Nationella minoritetsspråk

Det har framkommit kritiska synpunkter gällande skrivningar om de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken. Några remissinstanser vill ha skrivningar om revitalisering. Skolverket har bedömt att utifrån gällande lagstiftning kan skrivningen inte breddas ytterligare i förskolan.

Jämställdhet

Det har framkommit synpunkter att Skolverket lyft fram och tydliggjort jämställdhetsperspektivet på ett bra sätt i det remitterade förslaget. Vissa remissinstanser har uttryckt att det är positivt att Skolverket använt begreppen *flickor* och *pojkar*, andra har däremot uttryckt kritik och anser att det inte ska finnas könsspecifika begrepp som *flickor* och *pojkar*. I förslaget till reviderad läroplan för förskolan har Skolverket valt att i merparten av texten skriva begreppet *barn*. När det däremot gäller skrivningarna kopplade till jämställdhetsuppdraget har Skolverket valt att använda begreppen *flickor* och *pojkar*.

6. Informations- och implementeringsplanering

Skolverket ska enligt uppdraget redovisa ett förslag till genomförande- och fortbildningsinsatser riktade till huvudmän, förskolechefer och förskolepersonal samt en uppskattning av kostnader för insatserna. Under förutsättning att regeringen beslutar om förslaget så kommer Skolverket att arbeta med implementerings- och utvecklingsinsatser i syfte att bidra till att läroplanen blir känd, accepterad och tillämpad av målgrupperna. Insatserna planeras pågå under perioden 2018–2020, eventuellt längre.

Målsättning med implementeringen

Syftet är att implementera den reviderade läroplanen för förskolan för målgrupper som finns representerade i förskolan; huvudmän, förskolechefer, förskollärare samt barnskötare och annan personal. Målsättningen är att målgrupperna arbetar i enlighet med läroplanens mål och intentioner efter implementeringen.

Känd, accepterad och tillämpad

Skolverket har använt sig av begreppen *känd*, *accepterad* och *tillämpad* för att illustrera olika faser i implementeringsarbetet. *Känd* kan sägas vara den första fasen där målgrupperna känner till att läroplanen har reviderats, *accepterad* är den fas där målgrupperna fått fördjupad förståelse genom diskussioner och kollegialt lärande och *tillämpad* är fasen där målgrupperna arbetar i enlighet med läroplanens intentioner.

Skolverket har i förslaget till implementeringsaktiviteter beaktat det faktum att det behövs delvis olika insatser till olika målgrupper, och dessutom vid olika tidpunkter. En första informationskampanj för att göra den reviderade läroplanen för förskolan känd kan riktas till alla målgrupper. För att därefter göra läroplanen accepterad behöver innehållet kunna anpassas till respektive målgrupp för att möjliggöra diskussion, reflektion och kollegialt lärande på olika nivåer i organisationen. Skolverkets olika insatser inom ramarna för de nationella skolutvecklingsprogrammen bidrar gemensamt till implementeringen på längre sikt.

Att göra läroplanen känd och accepterad – implementering på kortare sikt

Informationskampanj

I samband med att läroplanen träder i kraft kommer Skolverket att rikta en informationskampanj till samtliga målgrupper. Syftet är att sprida kunskap om att läroplanen är reviderad samt att leda målgrupperna till skolverket.se där ytterligare målgruppsanpassat stöd och information kommer att finnas.

Digitala konferenser

Det stora antalet förskoleenheter i landet gör det svårt att nå ut till målgrupperna genom fysiska konferenser. Därför har Skolverket utvecklat ett koncept med digitala konferenser som kan genomföras på den egna förskolan, något som också svarar mot de önskemål om digitala insatser som framkommit i synpunkter från målgrupperna. Skolverket kommer under våren och hösten 2018 att bygga upp ett utbud utifrån olika teman och innehåll som presenteras på skolverket.se. Allt material samlas i en ”meny” på webben och kommer att variera i form, innehåll och tidsåtgång. På webbplatsen ges förslag på hur en digital konferens kan skraddarsys till varje målgrupp utifrån menyn på webben samt utifrån hur mycket tid som finns till förfogande. En förskolechef som ska hålla i ett 90 minuter långt personmöte kan exempelvis skraddarsys ett program, en digital konferens, utifrån

utbudet av filmer, poddar, artiklar och diskussionsfrågor på webben. Programmet genomförs på den egna förskolan och kan därefter fördjupas, repeteras eller utvecklas utifrån behov.

Mer om innehållet

Tyngdpunkten i innehållet ligger på områden som förtydligas i den reviderade läroplanen, bland annat undervisningsbegreppet, jämställdhet och digitalisering. Forskningsöversikter, förarbeten och Skolinspektionens kvalitetsgranskningar och rapporter har tillsammans med insamlade synpunkter från målgrupper vid webb-enkäter och samråd varit viktiga underlag vid urvalet av innehåll.

Att göra läroplanen tillämpad – implementering på längre sikt

För att göra den reviderade läroplanen för förskolan tillämpad, det vill säga att målgrupperna arbetar i enlighet med läroplanens mål och intentioner, utvecklar Skolverket en rad olika insatser inom ramarna för de nationella skolutvecklingsprogrammen. Under 2018 och 2019 kommer befintliga insatser riktade till förskolan, exempelvis inom Läslyftet och Matematiklyftet, att revideras utifrån de nya skrivningarna i läroplanen. Skolverket har sedan tidigare goda erfarenheter av kommunförlagda uppdragsutbildningar och planerar därför en kraftig utökning av dessa. De kan anpassas till de lokala förutsättningar som råder samt ta ett helhetsgrepp över läroplanen.

Vidare kommer ett antal helt nya insatser att färdigställas och publiceras, exempelvis insatser om jämställdhet, digitalisering, systematiskt kvalitetsarbete och övergångar och samverkan. Skolverket ser också behov av att ta fram särskilda insatser riktade till barnskötare och annan personal samt till kommunala huvudmän för att stärka arbetet med tillsyn över fristående förskolor.

Uppföljning

Under 2020 genomförs analyser av hur det framtagna materialet på webben har använts och tagits emot av målgrupperna. Utifrån analysen kommer Skolverket att genomföra ett antal konferenser i syfte att täcka upp identifierade utvecklingsområden. Insatserna på längre sikt, inom ramarna för de nationella skolutvecklingsprogrammen, följs upp och utvärderas av Skolverket.

Uppskattning av kostnader

Under innevarande år har Skolverket budgeterat cirka 15 miljoner kronor. För 2019 och 2020 uppskattas kostnaderna uppgå till cirka 60 miljoner kronor årligen, vilket innebär ökade kostnader för Skolverket motsvarande 45 miljoner kronor årligen. Merparten av de ökade kostnaderna utgörs av de kommunförlagda uppdragsutbildningarna.